

KLIMA-, ENERGI- OG
BYGNINGSMINISTERIET

Energipolitisk redegørelse 2013

Klima-, energi- og bygningsministerens
redegørelse til Folketinget
om energipolitikken

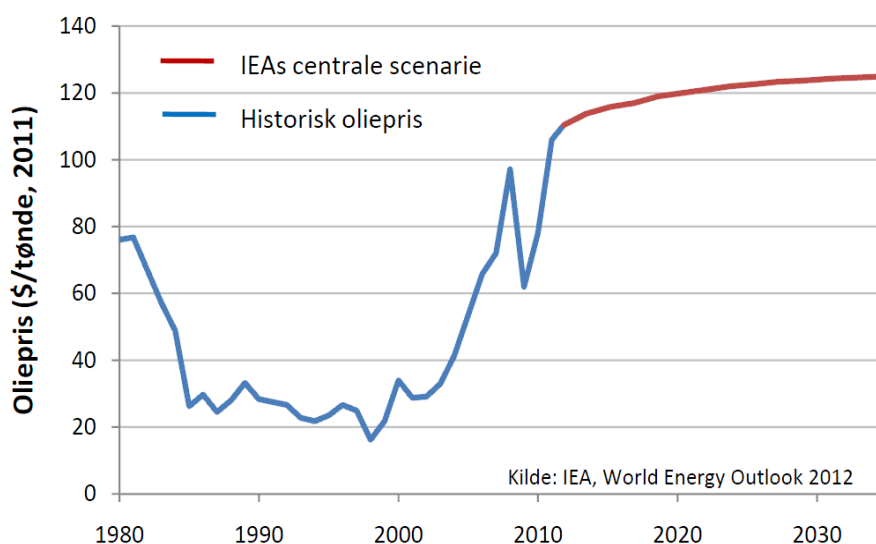
24. april 2013

1. De internationale rammer: udfordringer og muligheder

Det globale energiforbrug er fortsat stigende. Frem mod 2035 forventer Det Internationale Energiagentur (IEA) en stigning på omkring en tredjedel i det globale energiforbrug, hvilket sætter de globale energimarkeder under et fortsat pres. Olieprisen forventes således at forblive høj og endda stige yderligere frem mod 2035 i IEAs centrale scenarie, jf. figur 1 nedenfor. Hertil kommer, at mange lande fortsat er dybt afhængige af fossile brændsler, ikke mindst olie, og de store olieressourcer er stadig koncentreret i de arabiske lande.

I den samlede analyse fra IEA, *World Energy Outlook* fra november 2012, fremgår det også i det centrale scenarie, at USA i 2017 vil overhale Saudi Arabien som verdens største olieproducent i kraft af en hastigt voksende produktion af såkaldt ukonventionel olie (olie fra tjæresand). Denne status forventes at vare indtil ca. 2025, hvor den amerikanske olieproduktion topes. USA vil dog fortsat være afhængig af importeret olie i kraft af sit store forbrug. USA skønnes samtidig at blive nettoeksportør af gas før 2020, idet væksten i landets ukonventionelle gasproduktion – skifergas - forventes at fortsætte frem til 2025-30.

Figur 1. Udviklingen i råolieprisen historisk og i IEA-scenarie (USD pr tønde, faste 2011-priser)

De globale energiudfordringer i forhold til klimaforandringerne er stadig enorme. IEAs centrale scenarie fører til en global temperaturstigning på 3,6 °C. En udvikling, der er forenelig med det overordnede 2-graders mål i 2050, kræver således, at der internationalt føres en helt anden og aktiv energipolitik med vægt på lavemissionsteknologier og energieffektivisering.

Den økonomiske krise sætter i øjeblikket det internationale marked for grønne danske energiteknologier under pres. Det nye energieffektiviseringsdirektiv forventes dog at skabe fornyet fremdrift på energieffektiviseringsdagsordenen, og VE-teknologierne bliver fortsat mere konkurrencedygtige.

Samspejlet med EU's energi- og klimapolitik.

EU's fælles energi- og klimapolitik regulerer flere og flere dele af medlemsstaternes klima- og energipolitik. Samtidig har Danmark med sin ambitiøse og sammenhængende klima- og energipolitik haft betydelig ind-

flydelse på centrale elementer i den fælles politikudvikling i løbet af 2012, navnlig i det første halvår, hvor Danmark havde formandskabet for ministerrådet i EU.

Det vigtigste resultat under det danske formandskab på energiområdet var vedtagelsen af et direktiv om energieffektivitet efter langstrakte forhandlinger. Direktivet betyder en væsentlig styrkelse af energieffektiviseringsindsatsen i medlemslandene. Med vedtagelsen af direktivet forventes EU at nå ca. 17 pct. energibesparelser i 2020, og direktivet er derfor et meget vigtigt redskab for, at EU kan nå målet om 20 pct. energibesparelser i 2020. Virkemidlerne i direktivet er på flere punkter sammenfaldende med de, der anvendes i Danmark. Det gælder eksempelvis en forpligtelse for energiforsyningselskaber til at gennemføre besparelser på 1,5 pct. årligt i slutforbruget hos kunderne. Direktivets fokus på fremme af omkostningseffektiv udbygning af kraftvarme og fjernvarme/fjernkøling har også afsæt i danske erfaringer, og i samarbejde med Kommissionen arbejdes der nu aktivt for at fremme det danske koncept for planlægning og regulering af kraftvarme og fjernvarme i resten af EU i forbindelse med implementeringen af direktivet.

Andre væsentlige resultater under formandskabet var vedtagelsen af en beslutning, der skal skabe større åbenhed om medlemsstaternes indgåelse af aftaler med tredjelande på energiområdet, og vedtagelse af en forlængelse af Energy Star-aftalen med USA om energieffektivitetsmærkning af kontorudstyr. Dertil kommer en forordning om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur. Forordningen er vigtig, da store dele af det europæiske elnet står over for en udskiftning pga. nedslidning, som gør nettet uegnet til at opfylde de krav den fortsatte udbygning af vedvarende energi stiller til elnettet. EU-Kommissionen vurderer, at udskiftningen kan kræve investeringer på omkring 200 milliarder Euro.

Det danske formandskab arbejdede videre med Kommissionens forslag til en revision af energibeskatningsdirektivet. Kommissionens forslag er i vid udstrækning baseret på det danske CO₂- og energiafgiftssystem. Forslaget skal sikre en mere rationel og målrettet energibeskatning, som kan være et centralt instrument til opfyldelse af EU's klima- og energimål og et effektivt supplement til EU's CO₂-kvotesystem

Endelig behandledes under det danske formandskab Kommissionens klima- og energikøreplaner for 2050. Forhandlingerne afsluttedes med politisk retningsgivende konklusioner, der fik støtte fra 26 af EU's 27 medlemslande. Konklusionerne gør det klart, at det haster med at definere en europæisk klima- og energipolitisk ramme frem mod 2030 for at give investorer større sikkerhed for langsigtede bæredygtige klima- og energiinvesteringer og sikre EU's langsigtede omstilling mod en lavemissionsøkonomi. De 26 medlemslande anerkendte bl.a. en milepæl for reduktion af EU's drivhusgasudledninger på 40 pct. i 2030, og at der skal sikres betragtelig mere vedvarende energi, øget energieffektivitet og en ny smart og fleksibel infrastruktur efter 2020. Konklusionerne udgør en vigtig trædesten for Kommissionen i det videre arbejde med en ambitiøs policy ramme for perioden efter 2020.

Nye post-2020 mål vil kunne medvirke til at styrke CO₂-kvotemarkedet i EU og dermed forbedre rammerne for den grønne omstilling af energisystemet.

Den internationale indsats på klima- og energiområdet

På FN's klimakonference COP18 i Qatars hovedstad, Doha, blev parterne enige om "The Doha Gateway", som bestod af tre hovedpunkter:

- Vedtagelse af anden forpligtelsesperiode af Kyotoprotokollen
- Lukning af de to forhandlingsspor om hhv. Kyotoprotokollen og konventionssporet (forkortet LCA-sporet)
- Bekræftelse af mandatet fra COP17 i Durban om at en ny global klimaaftale med reduktionsmål for alle lande skal være forhandlet på plads senest i 2015 med ikrafttrædelse fra 2020.

De internationale klimaforhandlinger står derfor nu i en ny situation, hvor den skarpe opdeling mellem i- og ulande, der var en del af de to tidligere forhandlingsspor, formelt er ophævet. Durban Platform er således det eneste tilbageværende politiske forhandlingsspor i UNFCCC-forhandlingerne, og de kommende tre år, frem til den forventede vedtagelse af en ny juridisk bindende global klimaaf tale på COP21 ultimo 2015, vil derfor have fokus på at designe arkitekturen i den nye aftale. En række af de store ulande vil dog fortsat søge at holde fast i en opdeling mellem i- og ulande og argumentere for, at ilandene skal vise lederskab og gå foran med reduktionsindsatsen. Ikke desto mindre er der lagt op til større klarhed over fremtidens globale ramme for landenes reduktionsindsatser, som bedre kan afspejle den økonomiske og politiske virkelighed, verden står overfor i dag.

Gennem en tæt dialog med de progressive parter blandt østaterne og udviklingslandene, herunder også Least Developed Countries (LDC) er Danmark og EU med til at lægge pres på en række af verdens største udledere af drivhusgasemissioner. Danmark deltager aktivt i det såkaldte Cartagena-samarbejde, som er en samling af proaktive i- og ulande, der presser på for at levere resultater i forhold til navnlig CO₂-reduktionsindsats og finansiering. Danmark har siden 2009 været inviteret med, når Major Economies Forum (MEF), der er en samling af verdens 17 største økonomier, drøfter internationale klima- og energispørgsmål. Det illustrerer den store interesse, der er for at høre om Danmarks erfaringer med ambitiøse politikker og løsninger på energi- og klimaområdet.

Der er samtidig brug for mere konkret handling som supplement til de formelle FN-klimaforhandlinger, hvis det skal være muligt at sikre de nødvendige og omfattende globale CO₂-reduktioner, som er påkrævet for at nå 2-graders målsætningen.

Internationalt styrker Danmark blandt andet det klima- og energifaglige samarbejde med udvalgte vækstøkonomier – herunder Kina, Vietnam, Sydafrika og Mexico. Danske kompetencer på energiområdet er på mange områder unikke og efterspurgt internationalt. Gennem en aktiv indsats og bilaterale samarbejder, der går i dybden, kan Danmark trække på konkrete erfaringer, herunder tværgående politiske og regulatoriske anbefalinger på det klima- og energipolitiske område. Det danske bidrag vil være medvirkende til at understøtte en omstilling til vedvarende energi og energieffektiviseringer og derved skabe de nødvendige rammer for, at udviklingslandene kan gennemføre omfattende, reelle og målbare drivhusgasreduktioner.

Danmarks traditionelt aktive og anerkendte rolle i kendte energifora som f.eks. IEA udbygges gennem et aktivt engagement i nyere institutioner herunder Clean Energy Ministerial og Global Green Growth Forum, hvor der målrettet fokuseres på at levere danske bidrag til den internationale dagsorden med udgangspunkt i danske styrkeområder og prioriteter.

2. Den energipolitiske aftale af 22. marts 2012 – implementering og opfølgning

Den ambitiøse energipolitiske aftale af 22. marts 2012 mellem regeringspartierne (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti skaber rammerne for den grønne omstilling i Danmark. Energiaftalen indebærer omfattende investeringer i vedvarende energi og energieffektivitet – i størrelsesordenen 90-150 mia. kr. frem mod 2020. Det vurderes – hvor der også tages højde for finansieringen af aftalen – at aftalen øger beskæftigelsen med 4.000 personer i 2013 og 2014, og derefter 6-7.000 personer i 2015-2019. Samtidig styrkes teknologiområder, hvor danske leverandører står stærkt, og aftalen kan dermed bidrage til konsolidering af langsigtede danske styrkepositioner.

Ligeledes sætter energiaftalen rammerne for et fortsat højt niveau for forskning, udvikling og demonstration af ny grøn energiteknologi. I forbindelse med finansieringen af aftalen er der taget vidtgående hensyn til

danske virksomheders konkurrenceevne bl.a. gennem lettelser i afgifterne på procesenergiforbrug. Energi-aftalen bidrager dermed markant til at skabe nye grønne arbejdspladser i Danmark og sætter udviklingen på det rette spor mod regeringens langsigtede mål om en energiforsyning baseret 100 pct. på VE i 2050.

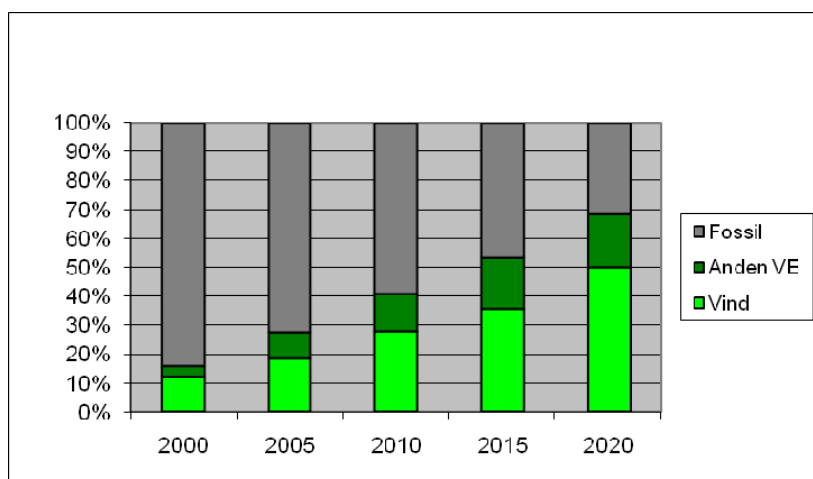
Implementeringen af aftalens mange konkrete initiativer og de nødvendige videre analyser er i fuld gang. Initiativerne, der rækker frem til 2020, sikrer, at der opnås en reduktion i energiforbruget og en markant stigning i anvendelsen af VE. Andelen af vedvarende energi i det endelige energiforbrug vokser med mere end 10 pct. point i forhold til i dag til en VE-andel på mere end 35 pct. i 2020. Dermed mere end opfylder Danmark EU-målsætningen på 30 pct. VE i 2020.

Ser man på elforsyningen alene, peger fremskrivningerne på, at ca. 70 pct. af det danske elforbrug i 2020 med initiativerne i energiaftalen vil være dækket af vedvarende energi – heraf de ca. 50 pct. alene fra vindenergi, jf. figur 2 nedenfor. Dette er en markant udvikling, der stiller store krav til elsystemet, herunder udviklingen af smarte elnet med henblik på en effektiv indpasning af den fluktuerende elproduktion fra især vindkraft.

Aftalen bringer Danmark internationalt helt i front med hensyn til en grøn omstilling af energisystemet og kan blive et eksempel til efterfølgelse for andre lande. Danmark kan vise, at en omstilling både teknisk og økonomisk kan realiseres.

Det er aftalt, at parterne i 2015 mødes for at drøfte videreførelse af aftalens initiativer og senest inden udgangen af 2018 skal drøfte konkrete supplerende initiativer for perioden efter 2020. Regeringen har fastsat som delmål frem mod 2050, at el- og varmforsyningen i 2035 skal være 100 pct. baseret på VE, og i 2030 skal olie til opvarmning og kul være udfaset. Det kræver nye væsentlige initiativer for perioden efter 2020.

Figur 2. Udviklingen i VE-andelen af elforsyningen frem mod 2020.

Analyser af fremtidens energisystem

Målsætningen om, at Danmark skal omstilles fra fossile brændsler til 100 pct. vedvarende energi i 2050, stiller store krav. Det kræver en gennemgribende omlægning af energisystemet, hvor forbrug og forsyning dels skal effektiviseres, og dels skal andelen af vedvarende energi øges markant. Det er et meget ambitiøst mål, der stiller store krav til klare langsigtede retningslinjer for aktørerne på det danske energimarked. På den baggrund blev der med energiaftalen truffet beslutning om at igangsætte en række analyser.

Hovedparten af de aftalte analyser har deadline i slutningen af 2013 og dækker store komplicerede spørgsmål. Der er samtidig behov for at tænke på tværs og vurdere centrale spørgsmål om bl.a. behovet for øget statslig koordinering af energiplanlægningen på især varmeområdet mhp. at undgå suboptimering i de enkelte kommuner.

Centrale analyser i medfør af Energifaftalen:

- *Dybdegående eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor med henblik på at sikre incitamentet til grøn omstilling, omkostningseffektivitet, konkurrence og forbrugerbeskyttelse.*
- *Analyse af det nuværende tilskuds- og afgiftssystem på energiområdet mhp. at vurdere behovet for justeringer af det eksisterende system, så det samfundsøkonomisk giver hensigtsmæssige incitamentet til omstillingen til et grønt og fleksibelt energisystem.*
- *Analyse af elnettets funktionalitet frem til 2050. I forlængelse heraf analyseres muligheder for og effekter af udlandsforbindelser.*
- *Analyse af den fremtidige anvendelse af gasinfrastrukturen, herunder den forventede stigende mængde biogas og anden VE-gas.*
- *Analyse af anvendelse af bioenergi. Analysen skal fokusere på, om der er de rette rammevilkår for en effektiv og miljømæssig bæredygtig anvendelse af biomasseressourcer i den danske energiforsyning, herunder CO₂-fortrængning.*
- *Analyse af fjernvarmens rolle i den fremtidige energiforsyning.*
- *Analyse af mulighederne for bedre udnyttelse af overskudsvarme fra industrivirksomheder*

Anm.: Dette er ikke en udtømmende liste.

Også i forhold til elforsynings sikkerheden er der behov for at tænke langsigtet. Den danske elforsynings sikkerhed er generelt høj og forventes at være på et fortsat højt niveau i de kommende år. Det er dog en grundlæggende udfordring, at de centrale kraftværker får stadig færre driftstimer i takt med, at vindkraften øges. Det vil såvel i Danmark, som i en række andre lande skulle vurderes, hvordan der fremskaffes den nødvendige kapacitet til at dække spidslast, idet der er bekymring for, at markedet ikke vil tilvejebringe de nødvendige investeringer.

Klima-, energi- og bygningsministeren vil invitere til en midtvejs-workshop medio 2013 om analyserne og behovet for at tænke langsigtet og tværgående.

3. Energieffektivisering

Energieffektivisering er et afgørende element i den grønne omstilling af energisektoren. Uden omfattende energieffektiviseringer ville det blive uforholdsmæssigt dyrt at dække energiforbruget med vedvarende energi.

Energieffektiviseringer handler om at opfylde samfundets behov for de forskellige energitjenester mere effektivt, så energiforbruget reduceres. Det drejer sig i høj grad om, at vi skal skifte til mere energieffektive teknologier og løsninger, men også om at vi skal være mere energibevidste.

Der er fortsat store potentialer for rentable energieffektiviseringer. Det er tilfældet inden for alle sektorer og anvendelsesområder. De energieffektive teknologier og løsninger findes allerede. I mange tilfælde vil det være rentabelt for forbrugerne at anvende de eksisterende løsninger, men energieffektiviseringerne

kommer ikke af sig selv. Der er behov for en aktiv indsats for at fremme yderligere effektiviseringer og besparelser. Derfor indeholder energiaftalen af 22. marts 2012 en række initiativer, som øger energieffektiviseringsindsatsen med henblik på at minimere energispildet og energiforbruget i alle sektorer.

Aftalen med energiselskaberne

I energiaftalen blev det besluttet at øge selskabernes årlige energispareforpligtelser i 2013 og 2014 med 75 pct. og fra 2015 til 2020 med 100 pct. i forhold til forpligtelsen i 2010-2012. Det svarer til, at selskaberne årligt skal sikre energibesparelser svarende til henholdsvis ca. 2,6 pct. og ca. 3,0 pct. af slutforbruget af energi ekskl. forbruget til transportformål. Net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas, fjernvarme og olie vil derfor også fremover være en meget central aktør i energispareindsatsen.

Energiselskaberne har siden 2006 haft årlige mål for hvor mange energibesparelser, de skal medvirke til at realisere. Fra 2010 blev deres mål fordoblet. Selskaberne har indtil nu hvert år overopfyldt deres forpligtelser.

Den 13. november 2012 blev der indgået en aftale med elnet-, naturgasdistributions-, fjernvarme- og olie-selskaberne om rammerne for deres indsats i 2013-2015. Aftalen udmønter de øgede energispareforpligtelser og bestemmelserne i energiaftalen om, at energiselskabernes indsats skal målrettes eksisterende bygninger og erhverv. I de senere år har energiselskaberne opnået en stigende andel af energibesparelserne i erhvervene, og her særligt i større virksomheder, og en mindre andel i eksisterende bygninger og den offentlige sektor. Med henblik på at øge energiselskabernes indsats inden for energirenoveringer af bygninger indgår selskabernes indsats i arbejdet med energirenoveringsstrategien.

Den nye aftale med energiselskaberne udmønter desuden målsætningerne fra den energipolitiske aftale om et øget fokus på omkostningseffektivitet og konkurrenceudsættelse af indsatsen. Aftalen med selskaberne indeholder en række elementer, som skal gøre det lettere for aktører og forbrugere at udnytte ordningen, og som skal øge omkostningseffektiviteten og markedsgørelsen af indsatsen.

Derudover indeholder den nye aftale også en række præciseringer og stramninger af de eksisterende regler med henblik på at styrke kvaliteten af energiselskabernes opgørelser og dokumentation af de opnåede energibesparelser, ligesom der er taget en række skridt for at sikre, at energiselskabernes indsats i højere grad medvirker til at realisere energibesparelser, som ellers ikke var blevet gennemført.

Organiseringen af energiselskabernes energispareindsats efter 2015 indgår som et af elementerne i el-reguleringsseftersynets arbejde.

Strategi for energirenovering af bygninger

Energirenovering af bygningsmassen er en vigtig brik i at nå regeringens langsigtede mål om en energiforsyning, som er dækket af vedvarende energi. Derfor vil regeringen i forlængelse af energiaftalen udarbejde en samlet strategi for energirenovering af den eksisterende bygningsmasse. Strategien skal målrettes mod de mest omkostningseffektive indsatser, hvilket bl.a. betyder, at energirenovering skal gennemføres i forbindelse med løbende renovering/vedligehold, da det er mest omkostningseffektivt at energirenovere, når man alligevel er i gang med byggeriet.

Som led i udarbejdelsen af strategien gennemføres en række analyser, der kortlægger de væsentligste barrierer, potentialer og virkemidler til at fremme og effektivisere energirenovering. Erhvervslivet og de øvrige aktører i byggeriet spiller en afgørende rolle i, at energirenovering af bygningsmassen gennemføres i praksis. Derfor er der etableret et netværk for energirenovering med ca. 180 personer fra over 100 forskellige virksomheder, organisationer og videninstitutioner. Netværket udarbejder et initiativkatalog med forslag til initiativer, der kan fremme og effektivisere energirenovering. På grundlag af analyserne og initiativkatalo-

get fra netværket vil regeringen udarbejde et oplæg til energirenoveringsstrategien, som vil blive forelagt partierne bag energiaftalen inden udgangen af 2013.

Strategien skal understøtte energiaftalens andre tiltag, herunder energiselskabernes spareforpligtelser. Samtidig skal den udarbejdes i sammenhæng med andre tiltag, der har til formål at sikre realiseringen af de energi- og klimapolitiske målsætninger, herunder byggepolitisk strategi, energimærkningen af bygninger og omlægningen af energiforsyningen til vedvarende energi

Med initiativet Grøn Boligkontrakt i Vækstplan DK foreslår regeringen at indføre et nyt dansk energisparekoncept inspireret af den engelske Green Deal model. Initiativet falder i to faser. Første fase omhandler etableringen af en såkaldt "one stop shop", som skal bidrage til at gøre det nemmere for boligejere at gennemføre energirenovering af deres bolig, mens der i anden fase laves en analyse af mulighederne for at fremme bedre finansiering af energibesparelserprojekter. Også forslag om videreførelsen af BoligJobordningen i 2013 og 2014 vil bidrage til energirenovering af de danske boliger.

Der er stadig et betydeligt uudnyttet potentiale for energioptimering i statens kontor- og universitetsbygninger. I Vækstplan DK foreslås derfor 50 mio. kr. årligt i 2014 og 2015 til fremrykket vedligehold af statens kontor- og universitetsbygninger. Midlerne prioriteres til bygninger, hvor der kan gennemføres samtidige energioptimeringer.

Informationsindsats om energieffektivitet rettet mod slutenergiforbrugere

Som aftalt i den energipolitiske aftale er Center for energibesparelser (Go' Energi) blevet nedlagt. Midlerne til fremme af energieffektivitet i energiforbruget omprioriteres, således at de i størrelsesorden 60 mio. kr. anvendes til konkrete energieffektiviseringsinitiativer, og de resterende 30 mio. kr. årligt overføres til Energistyrelsen med henblik på videreførelse, evt. i tilpasset form, af informationsindsatsen vedrørende energieffektivisering.

Med afsæt i energiaftalen har Energistyrelsen gennemført en analyse med henblik på at vurdere hvilke af Go' Energis aktiviteter, der skal videreføres. Som følge af analysen er der blevet lavet en strategi for informationsindsatsen for energieffektivitet for 2013. Hensigten med informationsindsatsen om energieffektivisering rettet mod energislutbrugerleddet er at fremme energieffektive løsninger og indkøb samt energieffektiv adfærd. Indsatsens målgruppe er primært slutbrugerne af energi defineret som private boliger, offentlige institutioner og erhvervslivet.

Vedvarende energi i bygninger

I overensstemmelse med regeringens energipolitiske udspil "Vores energi" skal el- og varmforsyningen i Danmark i 2035 være 100 pct. dækket af vedvarende energi. Det svarer til at ca. hver fjerde husstand, der enten er olie- eller naturgasopvarmet i dag, over de næste godt 20 år skal have omlagt husstandens energiforsyning. Det svarer til en årlig omstilling af i gennemsnit 25.000 husstande frem mod 2035. Omkring 60 pct. af disse husstande er naturgasopvarmede og 40 pct. er olieopvarmede i dag.

I energiaftalen er det aftalt fra 2013 at indføre et stop for installering af olie- og naturgasfyr i nye bygninger. Fra 2016 er det ikke muligt at installere oliefyr i eksisterende bygninger i områder med fjernvarme eller naturgas som alternativ. Uden for naturgas- og fjernvarmeområder områder er det fortsat muligt at installere oliefyr i eksisterende bygninger. Reglerne er gennemført ved en ændring af bygningsreglementet, der trådte i kraft 1. januar 2013.

I 2013 planlægges en omlægning af ordningen for lovpligtigt eftersyn af oliefyr med henblik på at erstatte bl.a. energieftersynet med andre mere effektive virkemidler, der kan fremme udskiftningen af ineffektive oliefyr til bl.a. VE-baserede varmekilder.

For de danskere, som fjernvarmen ikke kan nå, findes der et godt alternativ i varmepumper kombineret med solenergi, og med Finanslovens reduktion af elvarmeafgiften er opvarmning med varmepumper blevet billigere for forbrugerne. Sideløbende er der behov for at overveje, hvilken rolle naturgassystemet skal spille i fremtidens energisystem.

Omlægning af virksomheders procesenergiforbrug til vedvarende energi

Det bliver en betydelig udfordring at sikre en omstilling af virksomhedernes energiforbrug til vedvarende energi. Regeringen vil derfor fremsætte lovforslag i foråret 2013 om en ny tilskudsordning til omstilling af virksomhedernes procesenergiforbrug, der er en udmøntning af energiaftalen. Ordningen skal frem til og med 2020 yde økonomisk støtte til virksomheder, som omstiller til vedvarende energi eller fjernvarme i deres produktionsprocesser. Ordningen omfatter en bred vifte af vedvarende energiteknologier, men forudsætter, at virksomheder, der omlægger til en vedvarende energiform, som i dag kan få pristillæg for miljøvenlig el-produktion, vælger mellem enten at modtage investeringsstøtte fra VE-proces ordningen eller at modtage pristillægget. VE-proces ordningen forventes at åbne for ansøgninger til sommer. Ordningen er et vigtigt skridt mod regeringens mål om, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050. Der er afsat 3,75 mia. kr. til ordningen, som fordeler sig med 250 mio. kr. i 2013 og derefter 500 mio. kr. om året frem til og med 2020.

4. Energiforsyning

Vindkraftudbygningen

Udbygningen med havvindmøller

I energiaftalen indgik, at der frem til 2020 skal opføres en havmøllepark på 400 MW, Horns Rev 3, i Nordsøen og en havmøllepark på Kriegers Flak på 600 MW i Østersøen. Arbejdet med gennemførelse af forundersøgelser og forberedelse af udbuddet af de to parker er i fuld gang.

Energistyrelsen gennemfører en aktiv informationsindsats og en udbudsproces med åben dialog med såvel opstillere som investorer, så de bedst mulige rammer for etableringen kan fastlægges. Udbuddene igangsættes formelt i 2013. Senest 30. april 2014 vil alle forundersøgelser for de to projekter være offentliggjort, hvorefter VVM-redegørelserne sendes i høring. Udbuddet af Horns Rev 3 afgøres, så koncessionskontrakt og etableringstilladelse kan gives primo 2015. For Kriegers Flak sker dette i september 2015.

Udbygning af kystnære havmølleparker

Frem til 2020 skal der bygges 450 MW kystnære havmøller. Der kan bydes på 6 forskellige områder: Vesterhav Syd, Vesterhav Nord, Sæby, Sejerøbugten, Småland og Bornholm. Områderne er i november 2012 udpeget af forligskredsen bag energiaftalen efter en række kriterier – bl.a. lave anlægs- og driftsomkostninger og lokal opbakning til projekterne. Energinet.dk er gået i gang med forundersøgelserne for de 6 områder. Områderne ved Nissum Bredning og Mejl Flak kan også komme med i udbuddet, hvis nuværende ansøgere i disse områder ønsker dette. I så fald udbydes 8 områder. Forundersøgelserne er afsluttede på disse to områder.

Alle kystnære havmølleparker skal placeres mindst 4 km fra kysten, og hvert område kan rumme max 200 MW. Et område kan dog godt rumme flere mindre projekter. Der gennemføres et samlet udbud for alle 6 områder på en sådan måde, at de 6 områder er i konkurrence med hinanden. Det betyder, at det ikke forventes, at der udbygges på alle 6 områder. Kommer der tilstrækkeligt med gode bud i første udbudsrunde til at udbygge med 450 MW, accepteres alle tilbud. Hvis ikke, vil den resterende kapacitet blive udbudt i en ekstra udbudsrunde. Udbuddet forventes afgjort i efteråret 2015, så koncessionskontrakt og etableringstilladelse kan gives inden udgangen af 2015.

De kystnære havmølleparker bliver synlige på land. Derfor er den lokale opbakning meget vigtig. De 6 områder er bl.a. udvalgt, fordi der i forvejen er betydelig lokal opbakning til havmøller i netop disse områder. For at fastholde den lokale opbakning besluttede forligskredsen, at opstillerne har pligt til at udbyde 20 pct. af hvert projekt til lokale borgere. Hvis der på nettilslutningstidspunktet er opnået lokalt medejerskab på 30 pct. fra både borgere og virksomheder, opnås et yderligere pristillæg på 1 øre/kWh i hele tilskudsperioden. Denne mulighed er frivillig.

Forsøgsmøller

Udover de 450 MW udbydes 50 MW til forsøgsmøller. Forsøgsmøller kan ifølge energiaftalen etableres til en fast afregningspris på 70 øre/kWh i en periode svarende til 50.000 fuldlasttimer.

Forsøgsmøllerne er ikke bundet til de udpegede områder, men kan placeres frit. Forsøgsprojekterne kan indeholde op til 8 møller. Projekterne skal have et klart teknologisk udviklingsformål med henblik på at reducere de fremtidige omkostninger ved havmøller.

Udbygning med vindmøller på land

I energiaftalen indgår en forventning om en betydelig udbygning med vindmøller på land. Frem mod 2020 forventes opført nye landmøller med en samlet kapacitet på 1.800 MW. I samme periode forventes nedtaget kapacitet på 1.300 MW.

For at understøtte denne udbygning udarbejdes et oplæg, der bl.a. kommer til at indeholde nye planlægningsredskaber, status for de fire ordninger i VE-loven (den grønne ordning, køberetsordning, værditabsordningen og garantifonden) og en vurdering af mulighederne for yderligere beskæring af pristillæg på de placeringer, hvor det fulde pristillæg ikke måtte være nødvendigt. Oplægget, der skal forelægges forligskredsen i første halvdel af 2013, tager udgangspunkt i rapport fra arbejdsgruppen om fremtidens vindmølleplanlægning, som var nedsat af miljøministeren.

Med en aftale af 22. januar 2013 sikres økonomien i en fortsat begrænset udbygning med husstandsvindmøller. Med aftalen afregnes el leveret til elnettet fra installationstilsluttede husstandsvindmøller med 250 øre/kWh i 20 år fra nettilslutning. Satsen aftrappes ikke, men revurderes hvis den samlede installerede effekt overstiger 2,5 MW.

Biogas

Som følge af energiaftalen er der etableret en taskforce, der undersøger og understøtter konkrete biogasprojekter med henblik på at sikre biogasudbygningen frem mod 2020. Taskforcen undersøger de barrierer, der fortsat findes for udbygningen af biogas, og hvordan de kan overvindes. Det analyseres, hvordan den konkrete indpasning af biogas i energisystemet kan foregå teknisk og organisatorisk. Taskforcen afrapporterer ved udgangen af 2013 med henblik på en fornyet drøftelse med forligsparterne. Parallelt med energiaftalen udbød Fødevarerministeriet i 2012 en pulje på 262 mio. kr. til anlægstilskud til biogasanlæg. Som følge af energiaftalen blev anlægstilskuddet forhøjet fra 20 til 30 pct. Desuden er Biogasrejseholdet videreført til og med 2015. Rejseholdet skal understøtte den kommunale planlægning for biogasanlæg i forhold til egnede placeringsmuligheder og myndighedsbehandling i den konkrete projektfase.

"Smart grid strategi" og etablering af fjernaflæste timemålere

I Danmark har vi allerede erfaringer med og et godt udgangspunkt for en øget elektrificering og større mængder fluktuerende energi i energisystemet, og der anvendes allerede i dag en vis grad af smarte net ("smart grids"). Danmark er bl.a. førende inden for en række system- og markedsløsninger relevante for smarte net samt test og demonstration af nye løsninger. Regeringen fremlagde en "smart grid strategi" d. 5. april 2013, som vil danne udgangspunkt for en drøftelse af eventuelle nye initiativer i forligskredsen.

Aktivering af forbrugernes potentielle, fleksible el-forbrug er centralt i udviklingen af smarte net og i forhold til at kunne reducere eller udskyde en række netinvesteringer, der alternativt ville kræves for at håndtere fremtidens elforbrug. Én vigtig forudsætning er også, at der på forbrugsstedet dels installeres en fjern-aflæst timemåler samt at der, når det er rentabelt, installeres det nødvendige kommunikationsudstyr og IT-software, så elforbrugende installationer automatisk 'kobler ud' eller ændrer forbruget, når prisen er høj – eller 'kobler ind', når prisen er lav. Regeringen har derfor i Vækstplan DK stillet forslag om, at der indføres krav om, at der udrulles fjernaflæste elmålere til hele landet.

Den nye støtteordning til solceller

Den 15. november 2012 indgik regeringen (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti) en aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti om en strategi for solcelleanlæg og øvrige små vedvarende energianlæg.

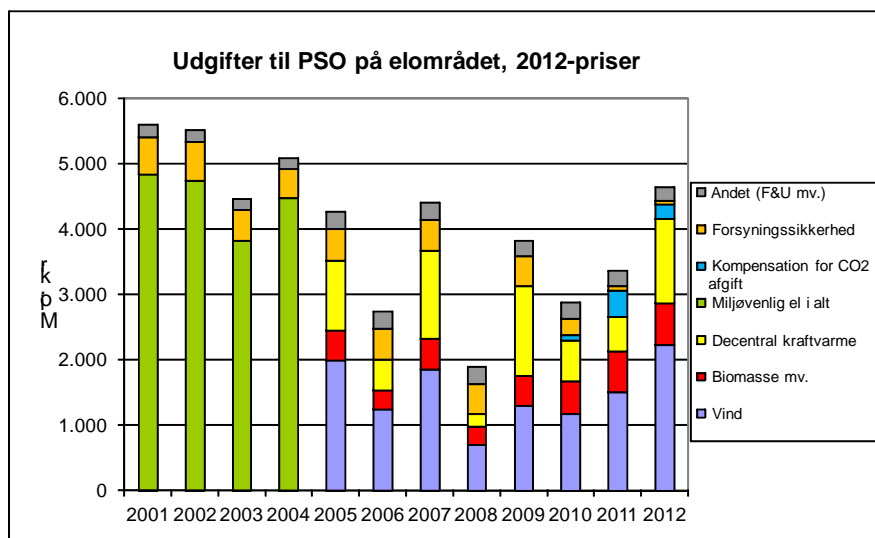
Den politiske aftale fulgte i kølvandet på den eksplosive solcelleudbygning, der var i 2012, som aktualiserede behovet for at tænke sol mere strategisk ind i Danmarks energiforsyning. Med den nye støtteordning afregnes solcellestrøm med 130 øre/kWh i 10 år for anlæg etableret i 2013, samt 145 øre/kWh for fælles anlæg etableret i 2013. Det har været en vigtig præmis for indgåelsen af den politiske aftale, at støtten blev reduceret i takt med de faldende anlægspriser. Det har desuden været en vigtig hensigt, at den nye støtteordning skulle tilgodese og ensarte de økonomiske vilkår for forskellige boligformer, hvor den tidligere støtteordning primært tilgodeså parcelhusejere. Aftalen indeholder, foruden finansiering af aftalen, en 20-årig overgangsordning for eksisterende anlæg og afskaffelse af den årsbaserede nettoafregning, således at al nettoafregning fremadrettet opgøres på timebasis.

Loven om solceller er pr 20. marts 2013 foreslået justeret efter aftale mellem parterne bag energiforliget, således at støtten sænkes til store kommercielle solcelleparker. Forligspartierne er enige om, at de store anlæg som hidtil skal have 60 øre/kWh de første 10 år og 40 øre/kWh de efterfølgende 10 år. Fælles anlæg, der etableres på jorden i 2013, vil blive afregnet med 90 øre/kWh i 10 år. Formålet med justeringen er at forhindre et stort spild af støttekroner på bekostning af de øvrige elforbrugere. Den midlertidigt forhøjede sats på 130 øre/kWh vil i fremtiden derfor kun gælde for solcelleanlæg etableret på taget af bygninger, med undtagelse af små anlæg under 6 kW pr. husstand på jorden, men tilsluttet husstandens forbrugsinstallation. Den midlertidigt forhøjede sats for fælles anlæg på 145 øre/kWh gælder fortsat for anlæg etableret på taget af bygninger.

Udgifterne til Public Service Obligations (PSO)

Støtten til den miljøvenlige elproduktion betales af elforbrugere via det såkaldte PSO-gebyr på elregningen og fungerer som driftstilskud, der øger rentabiliteten af investeringer i vedvarende energi. PSO-gebyret var i 2012 gennemsnitligt på 15,5 øre/kWh svarende til i alt knap 4,7 mia.kr. Stigningen i PSO-omkostningerne fra 2011 til 2012 skyldes navnlig de lave priser på elmarkedet og en øget produktion af vindkraft. I 2012 var den gennemsnitlige elmarkedspris betydeligt lavere end i 2011 som følge af blandt andet rigelig og billig norsk og svensk vandkraft.

De årlige PSO-omkostninger har siden 2001 varieret betydeligt jf. figuren neden for. Hovedparten af PSO-gebyret går til at dække faste afregningspriser på miljøvenlig elproduktion. Når elmarkedspriserne falder, stiger udgifterne til de faste afregningspriser, og dermed PSO-gebyret. Omvendt når elmarkedsprisen stiger, så falder PSO-omkostningerne alt andet lige.

El-reguleringseftersynet

Regeringen har i forlængelse af energiaftalen nedsat et udvalg med deltagelse af branchens interessenter og en række sagkyndige, der skal foretage et dybdegående eftersyn af den danske elforsyningssektor med henblik på at sikre incitamentet til både grøn omstilling til vedvarende energi, omkostningseffektivitet, konkurrence og forbrugerbeskyttelse. Udvalget afrapporterer inden udgangen af 2014 og skal bl.a. afdække, om lovgivningen er tidssvarende og hensigtsmæssig i forhold til de energipolitiske målsætninger og de udfordringer, som elsektoren står overfor, herunder om lovgivningen understøtter omstillingen til en energiforsyning baseret på vedvarende energi og samtidig sikrer incitamentet til omkostningseffektivitet. Udvalget vil i maj 2013 fremkomme med et forslag til en fremtidig forsyningspligtregulering og i efteråret 2013 aflægge en statusrapport for udvalgets arbejde.

Omlægning af varmforsyningen

Også på varmeområdet vil der i de kommende år komme yderligere fart i udfasningen af fossile brændsler. Fjernvarmen skal gøres endnu grønnere. Dette kan bl.a. sikres gennem en hensigtsmæssig udnyttelse af bioressourcer, herunder biogas, i højeffektive kraftvarmeværker. Der arbejdes i øjeblikket med en større analyse af de fremtidige muligheder for bæredygtig biomasse i energisystemet. På længere sigt kan vindenergien også vise sig som et vigtigt input til fjernvarmeproduktion og til drift af store varmepumper i vindrige perioder. Derudover kan udnyttelse af geotermi forhåbentlig vinde mere og mere indpas.

For at fremme anvendelsen af VE-teknologier i fjernvarme blev der i energiaftalen afsat 35 mio. kr. i årene 2012-2015. Midlerne anvendes bl.a. til analyser af økonomiske rammevilkår og etablering af demonstrationsprojekter, der udover store varmepumper kan omfatte andre VE-teknologier med henblik på at udnytte fjernvarmesystemets kapacitet som "lager" for stigende mængder vindmøllestrøm.

For at fremme anvendelsen af geotermi i fjernvarmesystemer iværksættes en række initiativer, bl.a. screening af geotermiske muligheder i en række byer samt udvikling af en web-baseret platform, der giver adgang til relevante geologiske oplysninger om mulighederne for udnyttelse af geotermisk energi. Desuden kortlægges muligheder for risiko-afdækning i forbindelse med dybdeboringer til geotermiprojekter gennem forsikringsordninger og konsortiekonstruktioner, hvor også internationale erfaringer inddrages.

For at fremme en bedre udnyttelse af overskudsvarme fra industrien gennemføres en analyse af potentiale, barrierer og rentabilitet i typiske projekter for udnyttelse af industriel overskudsvarme, hvor der fokuseres

både på ekstern og intern udnyttelse af overskudsvarme. Regeringen vil på baggrund heraf overveje, om der kan opnås yderligere CO₂-gevinster gennem en bedre udnyttelse af overskudsvarme fra virksomheder.

Strategisk energiplanlægning i kommunerne

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har gennem et stykke tid i samarbejde med bl.a. KL arbejdet med at udvikle et koncept for strategisk energiplanlægning i kommunerne. I forlængelse af den energipolitiske aftale er der oprettet en pulje på 19 mio. kr. til forsøg med strategisk energiplanlægning i kommunerne. Forsøgene vil foregå i 2014 og 2015.

Formålet med strategisk energiplanlægning i kommunerne er set fra statens side at sikre, at planlægningen i kommunerne sker i overensstemmelse med den langsigtede omstilling af energisystemet væk fra fossile brændsler. Energistyrelsen og KL har indgået en partnerskabsaftale, der har som formål at styrke konceptudvikling og formidle resultaterne heraf til alle landets kommuner. Energistyrelsen udarbejder blandt andet vejledningsmateriale til kommunerne i energiplanlægning for at understøtte den kommunale indsats.

Omlægning af transportenergiforbruget

Det er regeringens mål, at hele vores energiforsyning dækkes af vedvarende energi i 2050, herunder også transportsektoren. Hvordan den teknologiske udvikling på transportområdet bliver i de kommende år er afgørende for, hvilke vedvarende og omkostningseffektive transportteknologier, der kommer til at præge transportsektoren i fremtiden.

Strategien for fremme af energieffektive køretøjer blev præsenteret den 23. januar 2013. I forlængelse heraf vil der i løbet af foråret 2013 blive indgået strategiske partnerskaber for gas-, brint- og elbiler. Med energiaftalen blev det besluttet at etablere en pulje på 70 mio. kr. i årene 2013-2015, der skal understøtte flere ladestander til el-biler, infrastruktur til brint og til gas i tung transport. Der er politisk enighed om en fordeling af puljen med 40 mio. kr. til elbil-ladestander, 20 mio. kr. til gas til tung transport og 10 mio. kr. til brint. For el og gas vil en udmøntning kunne starte allerede i 2013, mens udmøntningen af tilskud til brint først vil ske sidst i perioden.

Herudover er der afsat 15 mio. kr. i 2013-2015 til videreførelse af el-bilsforsøgsordningen. I løbet af foråret 2013 vil bekendtgørelsen for forsøgsordningen for elbiler blive justeret, bl.a. så plug-in hybridbiler kan indgå i ordningen. Første udbud i den videreførte ordning forventes at blive gennemført i 2. halvdel af 2013. Der er endvidere en forsøgspulje på 200 mio. kr., der udmøntes i årene 2010-2013. Puljen skal gå til at støtte forsøgs- og demonstrationsprojekter med henblik på at afprøve mulighederne for mere energieffektive transportløsninger, der kan reducere energiforbruget fra transportsektoren.

Der er i VE-direktivet fastlagt et særligt EU-mål om 10 pct. vedvarende energi i transportsektoren i 2020. Herudover stiller EU's brændstofkvalitetsdirektiv krav om, at *vugge til grav*-udledningerne af CO₂ pr. energienhed skal reduceres med 6 pct. i 2020 i forhold til 2010. Den gældende lov om bæredygtige biobrændstoffer indeholder krav om iblanding af 5,75 procent biobrændstoffer og bidrager hermed til opfyldelsen af 10 procent målet. Med energiaftalen blev det besluttet at ændre loven, så der sikres en iblanding af 10 pct. biobrændstoffer i 2020. Gennemførelsen afventer dog en analyse af alternativer, hvormed Danmark kan leve op til EU's forpligtelse. Analysen skal ligge færdig i 2015.

EU-Kommissionen har i oktober 2012 fremlagt forslag til ændring af VE-direktivet og Brændstofkvalitetsdirektivet med henblik på at fremme overgangen fra fødevarebaserede biobrændstoffer til biobrændstoffer baseret på affald og restprodukter ("2. generation" biobrændstoffer) ved opfyldelse af 10 procent målet. Forslaget er under drøftelse i Rådet og Europaparlamentet. Regeringen arbejder for en opstramning af forslaget, så det i højere grad giver incitamenter til at anvende 2. generation biobrændstoffer, bl.a. gennem hurtigere indførelse af regulering af indirekte arealkonsekvenser.

Regeringen vil reservere 27,5 mia. kroner til en nyoprettet fond – Togfonden DK . Fonden vil skabe et historisk løft af den danske jernbane og bidrage til at sikre en bæredygtig og grøn transport i Danmark. Fonden finansieres af nye midler fra beskatning af olie- og naturgasindvindingen i Nordsøen.

5. Grøn omstilling og forskning, udvikling og demonstration

Grøn omstilling

Regeringen har med initiativerne i energiaftalen øget hastigheden på den grønne omstilling af det danske energisystem. De investeringer og ændrede rammebetingelser, som den grønne omstilling blandt andet medfører, giver danske virksomheder god mulighed for at styrke afsætningen af grønne teknologier og løsninger på hjemmemarkedet, som samtidigt kan bruges som afsæt for eksport til verdensmarkedet, hvor der også i de kommende år forventes en stigende efterspørgsel.

I 2011 eksporterede danske virksomheder grønne produkter (grønne varer, løsninger og services efter Eurostats definition) for en værdi af 80 mia. kr., hvilket svarer til over 10 pct. af den samlede danske eksport. Herunder udgør vedvarende energiteknologier det største grønne erhvervsområde. Det anslås, at ca. 22.000 virksomheder i Danmark producerer og sælger en eller flere grønne produkter, og at disse virksomheder beskæftiger mere end 100.000 personer.

Ambitiøse internationale klima- og energimålsætninger og fjernelse af handelsbarrierer er vigtige forudsætninger for, at danske virksomheder kan fastholde og ikke mindst øge sin afsætning på de internationale markeder. Samtidigt er stabile og langsigtede rammer vigtige for at fremme væksten på energiteknologiområdet.

Med regeringens ønske om en offensiv erhvervs politik blev energi og klima i 2012 udpeget af regeringens ministerudvalg for en ny erhvervs- og vækstpolitik som et blandt flere erhvervsområder, hvor danske virksomheder har international konkurrencekraft. Som led heri blev der i foråret 2012 nedsat et vækstteam for energi og klima med deltagelse af ressourcepersoner fra bl.a. erhvervet. Vækstteamets arbejde har taget udgangspunkt i ønsket om en omkostningseffektiv grøn omstilling, der sikrer vækst og beskæftigelse. Vækstteamets anbefalinger har samtidig taget særligt udgangspunkt i udmøntningen af energiaftalen. Vækstteamet kom i februar 2013 med deres anbefalinger til, hvordan vækstvilkårene på energi- og klimaområdet kan forbedres. Regeringen forventer som opfølgning herpå at præsentere en vækstplan for energi- og klimaområdet, der vil tage afsæt i de konkrete anbefalinger fra "Vækstteam for energi og klima".

Det er af stor betydning for den samlede beskæftigelse og vækst, at konkurrenceevnen for de energiintensive og konkurrenceudsatte virksomheder ikke forringes. I energiaftalen fra marts 2012 blev produktionserhverv således lempet gennem nedsættelse af afgifterne på procesenergiforbrug, og erhvervslivet vil desuden få gavn af blandt andet tilskudspuljen til omstilling af procesenergiforbrug til VE. Som et led i Vækstplan DK forslår regeringen yderligere lempelser af energiafgifterne for erhvervslivet med henblik på at fremme vækst og beskæftigelse.

Forskning, udvikling og demonstration

Investeringer i forskning, udvikling og demonstration er en forudsætning for, at danske producenter af grøn energiteknologi kan fastholde og udbygge nuværende styrkepositioner. Samtidig forudsætter omstillingen til et samfund med 100 pct. vedvarende energi udvikling af nye løsninger på en række områder, herunder lagring af energi, intelligent regulering af el-nettet, grønne transportformer mv. samt en mere effektiv anvendelse af energien.

Siden 2010 har den offentlige støtte til forskning, udvikling og demonstration af energiteknologier udgjort ca. 1 mia. kr. årligt. Hertil kommer EU-støtte til danske projekter. Energiaftalen af marts 2012 sikrer bred politisk opbakning til at videreføre den offentlige indsats til forskning, udvikling og demonstration i energiteknologi på et højt niveau, der kan støtte en fortsat effektivisering af energianvendelsen og fremme omkostningseffektive VE-teknologier, hvor der også er et erhvervs- og eksportpotentiale.

Der er behov for at sikre, at der ikke alene sker forskning og udvikling i nye energiteknologier, men også at de nye teknologier kan demonstreres og afprøves i større skala med henblik på at gøre teknologierne markedsmodne og konkurrencedygtige. På denne baggrund er der i dag etableret en række programmer, der understøtter de forskellige faser indenfor ikke alene forskning og udvikling, men også demonstration af nye teknologier, testfaciliteter mv.

Med de ambitiøse energipolitiske mål og den tilsvarende store offentlige indsats på forsknings- og teknologiuudviklingsområdet fremstår Danmark internationalt med en meget markant profil inden for en række nye teknologiområder. Det bidrager både til at øge eksportpotentialet i dansk erhvervsliv og skabe bedre forudsætninger for at tiltrække ny viden til landet gennem partnerskaber med internationale virksomheder og forskningsinstitutioner.

Danmark har været rigtig god til at opnå støtte fra EU's forskningsmidler på energiområdet. Danmark har opnået 5,4 pct. af midlerne til energiprojekter fra EU's 7. rammeprogram. Det er dobbelt så stor en andel som Danmarks generelle andel af forskningsmidlerne. Regeringen vil fortsat arbejde for, at den danske evne til at hjemtage en stor andel af midlerne fra EU's forskningsprogrammer på energiområdet videreføres bl.a. ved at styrke samarbejde og videndeling blandt dansk interessenter.

Danmark har blandt andet bidraget aktivt til at formulere de udfordringer, som det kommende rammeprogram for forskning, Horizon 2020, bygger på, på energiområdet. Dette er ikke mindst sket i kraft af Danmarks engagement i arbejdet med den såkaldte SET-plan (Strategic Energy Technology), hvor energiteknologiske udfordringer og prioriteter identificeres i et samarbejde mellem industri, vidensinstitutioner og medlemsstater.

International synliggørelse af grønne løsninger

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har igangsat bilateralt myndighedssamarbejde med bl.a. Kina, Vietnam og Sydafrika. Danmark ønsker med samarbejdet at bidrage til at skabe en holdbar udviklingsbane for energisektoren i udvalgte samarbejdslande gennem udbredelse af kendskabet til de unikke danske politiske og regulatoriske erfaringer på det energipolitiske område.

Det primære formål med samarbejdet er at fremme kapacitetsopbygning, konkrete energibesparelser og emissionsreduktioner samt fremme regeringssamarbejde gennem fagligt underbygget rådgivning. Samarbejdet kan også være medvirkende til at synliggøre Danmarks styrkeposition indenfor grønne løsninger og derved være medvirkende til at afstedkomme øget handelssamarbejde direkte og som følge af et udvidet marked for danske energiprodukter og løsninger, om end dette ikke er hovedformålet. Klima-, Energi og Bygningsministeriet vil derfor forsøge at indtænke sådanne muligheder, hvor det er relevant.

6. Energiproduktion

Status og perspektiver i olie/gasproduktionen

Danmark er som det eneste EU-land nettoeksportør af energi og har været det siden 1997.

Siden 1995 har Danmark haft stort overskud på handelsbalancen for olie og gas, og frem til og med 2011 har staten haft indtægter fra olie- og gasaktiviteterne svarende til mere end 320 mia. kr. i 2011-priser. I 2011 fik staten ca. 62 pct. af overskuddet fra produktionen af olie og gas, svarende til 31 mia. kr.

Gastransmissionsforbindelsen til Tyskland bliver udbygget med henblik på at erstatte den faldende gasproduktion i Nordsøen, som fremover næppe vil kunne dække hele gasforbruget i Danmark og Sverige, der forsynes fra Danmark. Udbygningen forløber planmæssigt. Den nye kompressor ved Egtved forventes idriftsat i foråret 2013, og den ekstra transmissionsledning inden 1. oktober 2014.

Regeringen har i februar 2013 afsluttet et serviceeftersyn af vilkårene for indvindingen af olie og gas i Nordsøen. Serviceeftersynet har analyseret vilkårene for tilladelser til efterforskning og indvinding af olie og gas, herunder Eneretsbevillingen. Serviceeftersynet har vist, at det nuværende beskatningssystem, som blev indført i 2004, og beskatningsniveauet har været hensigtsmæssigt. På baggrund af serviceeftersynet blev det desuden besluttet, at tilladelser på vilkår fra før 2003 skal overgå til de vilkår, som anvendes for nye tilladelser tildelt efter 2004.

På baggrund af eftersynet iværksætter regeringen et arbejde med skabelse af en strategi for at forøge indvindingen fra de danske felter. Som et integreret led i strategien vil der blive oprettet et forskningscenter, som skal samarbejde med danske og udenlandske forskningsmiljøer om forøgelse af indvindingen. Centret vil blive finansieret af DUC partnerne. Det planlægges endvidere i 2013 at åbne 7. udbudsrunde. Inden lancering af runden skal der foreligge en miljøvurdering, som i øjeblikket er under udarbejdelse.

Skifergas

I 2010 er der udstedt to tilladelser til efterforskning og indvinding af olie og gas, hvor målet er naturgas i skiferlag. Tilladelseerne gives som kombinerede tilladelser, hvilket indebærer, at rettighedshaverne har ret til at få tilladelse forlænget med henblik på indvinding. En sådan tilladelse fritager ikke selskaberne for at indhente de tilladelser og godkendelser, der i øvrigt er nødvendige i medfør af lovgivningen. Den første efterforskningsboring, hvor målet er naturgas i skiferlag, planlægges udført i Nordjylland i efteråret 2013. Boringen skal overholde gældende lovgivning, herunder miljø- og sikkerhedsmæssige krav.

I tiden efter tilladelseerne blev givet, har der fra flere sider været udtrykt bekymring for konsekvenserne af den frakturering i undergrunden, som finder sted ved produktion af skifergas. Derfor blev der i sommeren 2012 indført nye regler om miljøvurdering i forbindelse med frakturering i skifergasboringer. Desuden blev der i juni 2012 indført en midlertidig pause for meddelelse af nye tilladelser til efterforskning og indvinding af skifergas på land.

På nuværende tidspunkt vides det ikke, om der findes naturgas i skiferlag i den danske undergrund, og heller ikke, om det er muligt at producere naturgas fra skiferlagene. Det vil den planlagte efterforskningsboring vest for Dybvad bidrage til at afklare. Der er med andre ord behov for mere viden, før der kan siges noget om fremtiden for naturgas fra skiferlag i Danmark.

Sikkerhed offshore

Ulykken med boreplatformen *Deepwater Horizon* i Den Mexicanske Golf i april 2010, hvor 11 mennesker omkom og olie strømmede ud i næsten tre måneder, har globalt sat stor fokus på sikkerheden ved offshore olie- og gasaktiviteter.

På EU-plan har det ført til, at EU-Kommissionen har fremsat forslag til regulering af sikkerhed ved offshore olie- og gasaktiviteter. Forslaget skal bidrage til at undgå større ulykker i EU som den, der skete med "Deepwater Horizon". Forslaget ligger i store træk på linje med den tidssvarende sikkerhedslovgivning, som

Danmark har i forvejen. Forslaget stiller, udover krav til offshore olie- og gasindustrien, også krav om en højt kvalificeret tilsynsmyndighed med tilstrækkelige ressourcer. Forslagets endelige vedtagelse forventes i sommeren 2013, og gennemførelse af reguleringen vil medføre, at der skal foretages en tilpasning af den danske lovgivning, som derfor ved samme lejlighed vil få et serviceeftersyn. Herved sikres det yderligere, at sikkerheden ved offshore olie- og gasaktiviteter i den danske del af Nordsøen fortsat vil være en af de højeste i landene omkring Nordsøen.